

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

บทวิเคราะห์ผลกระทบ โอกาสและข้อจำกัด ของการเปิดเสรีแรงงานในรายประเทศคู่ค้า
ชายแดนที่เลือกทำการศึกษาต่อผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดชายแดนของประเทศไทย

5.1 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด ของธุรกิจ SMEs ไทยภายใต้การเปิดเสรีแรงงาน

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัดของธุรกิจ SMEs ที่ดำเนินธุรกิจในเขตจังหวัดชายแดนไทย พม่า และไทย ลาว โดยใช้เทคนิค SWOT มีดังนี้

1) จุดแข็ง (Strength)

- ธุรกิจ SMEs ในเขตจังหวัดชายแดนของไทย ส่วนใหญ่ทราบถึงการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงาน
- ความได้เปรียบด้านสภาพเศรษฐกิจของไทย เมื่อเทียบกับพม่า และลาว ทำให้แรงงานต่างชาติมีแนวโน้มเคลื่อนย้ายมาประเทศไทยมากกว่าแรงงานไทยจะเคลื่อนย้ายออกไป ส่งผลให้ธุรกิจไม่ขาดแคลนแรงงาน
- ธุรกิจ SMEs ในเขตจังหวัดชายแดนของไทยส่วนใหญ่มีประสบการณ์และทักษะในการบริหารการจ้างงานแรงงานต่างชาติอยู่แล้ว

2) จุดอ่อน (Weakness)

- ธุรกิจ SMEs ในเขตจังหวัดชายแดนของไทย ส่วนใหญ่ไม่เข้าใจเกี่ยวกับการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงาน ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้ไม่มีการเตรียมพร้อมเพื่อรับความเปลี่ยนแปลง
- การขาดข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น และการป ระชาสัมพันธ์ของภาครัฐยังไม่เพียงพอที่จะทำให้อธุรกิจ SMEs ตระหนักถึงเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปิดเสรีการเคลื่อนย้ายแรงงาน
- ธุรกิจ SMEs ของไทยมีแนวทางการปฏิบัติในการจ้างแรงงานต่างชาติที่แตกต่างกัน เช่น ค่าจ้างขั้นต่ำ สวัสดิการ ส่งผลให้อธุรกิจมีต้นทุนในการปรับปรุงเพื่อให้ได้มาตรฐาน

3) โอกาส (Opportunity)

- การเปิดเสรีแรงงานทำให้การแข่งขันมากขึ้น ค่าจ้างแรงงานอาจจะถูกลง
- การเปิดเสรีแรงงานทำให้ผู้ประกอบการมีการอบรมพัฒนาบุคลากรมากขึ้น เพื่อเตรียมพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง
- SMEs มีโอกาสที่จะได้แรงงานที่มีคุณภาพมากขึ้น เนื่องจากแรงงานไทยจะมีการปรับตัวและพัฒนาตนเองมากขึ้นเพื่อรองรับการแข่งขันที่สูงขึ้น
- ทำให้ธุรกิจขยายกลุ่มลูกค้ามากขึ้น

4) อุปสรรค (Threat)

- การเดินทางเข้ามาทำงานของแรงงานต่างชาติในประเทศไทย สามารถเข้าออกได้ง่าย หาก ไทยขาดการควบคุมมาตรฐานในการประกอบอาชีพของคนต่างชาติทำให้อาจเกิดความเสียหายต่อผู้บริโภค หรือผู้รับบริการได้
- ค่าจ้างแรงงานในประเทศสูงกว่า ทำให้แรงงานต่างชาติ (ลาว พม่า) ได้เปรียบจากการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานมากกว่า
- ธุรกิจ SMEs ส่วนใหญ่จะใช้แรงงานเป็นหลัก จึงมีความเสี่ยงต่อปัญหาการเข้า-ออกของแรงงาน เนื่องจากแรงงานมีทางเลือกในการทำงานมากขึ้น
- ธุรกิจ SMEs ของประเทศไทยอาจมีปัญหาการขาดแคลนแรงงานไทย ที่อาจเคลื่อนย้ายไปยังประเทศที่มีค่าจ้างสูงกว่า
- คนต่างชาติเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้อย่างเสรี อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทย

5.2 ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับธุรกิจ SMEs ของไทย จากการเปิดเสรีการเคลื่อนย้ายแรงงาน

ผลการศึกษา ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อมีการเปิดเสรี เคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศไทยกับประเทศ พม่า และลาว โดยจำแนกเป็นผลกระทบ ด้านบวก และผลกระทบ ด้านลบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ผลกระทบด้านบวก

- แรงงานต่างชาติจะเคลื่อนย้ายเข้าสู่ประเทศไทยได้โดยเสรีมากขึ้น ทำให้ธุรกิจของไทยจะมีทางเลือกสำหรับการเลือกจ้างแรงงานจากแรงงานต่างชาติมากขึ้น แม้ว่าปัจจุบันจะมีแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานในจังหวัดชายแดนไทยมากแล้วก็ตาม

- เนื่องจากมีแรงงานเพิ่มขึ้น ค่าจ้างถูก ส่งผลให้ต้นทุนการจ้างงานของธุรกิจต่ำลง
 - เป็นการขยายโอกาสทางการค้า จากมีจำนวนแรงงานเพิ่มขึ้น และทำให้ธุรกิจได้กำไร
 - ผู้ประกอบการสามารถจ้างแรงงานต่างชาติได้โดยเสรีมากขึ้น
- 2) ผลกระทบด้านลบ
- ผู้ประกอบการไทย จะต้องปรับค่าจ้างแรงงานไทยและแรงงานต่างชาติที่แตกต่างกัน
 - แรงงานต่างชาติจะเข้ามาแย่งงานแรงงานไทย และมีปัญหาเรื่องค่าแรง
 - ประสิทธิภาพและทักษะของแรงงานต่างชาติยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินธุรกิจของ SMEs ไทย ขณะที่ภาษาในการสื่อสารกับแรงงานต่างชาติยังไม่ดีพอ อาจส่งผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจ
 - แรงงานไทยออกไปทำงานประเทศอื่น ทำให้ขาดแคลนแรงงานหรือค่าจ้างอาจจะสูงขึ้น
 - ผู้ประกอบการอาจ จะต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้นหากมีการจ้างแรงงานต่างชาติ และ แรงงานอาจจะเรียกร้องค่าแรงหรือสวัสดิการเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ดี ยังมีกลุ่ม ธุรกิจ SMEs กลุ่มหนึ่งที่มีขนาดเล็กมีการจ้างงาน ไม่มากนักประมาณ 1-5 คน อาจไม่ได้รับผลกระทบจากการ เคลื่อนย้ายแรงงาน ในกรณีที่ของการจ้างงาน แต่อาจได้รับผลกระทบในเชิงสังคม อาทิ ความปลอดภัย ความแออัดของแรงงานต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทย จะทำให้แย่งกันกินแย่งกันใช้สินค้าและอาหารในชุมชนหรือท้องถิ่น รวมทั้งระบบสาธารณสุขปก

5.3 การประเมินความพร้อมของธุรกิจ SMEs ของไทยที่มีต่อการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงาน

ผลจากการสำรวจการเตรียมความพร้อมของธุรกิจ SMEs เพื่อรองรับจากการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงาน พบว่า ธุรกิจส่วนใหญ่จะต้องมีการปรับปรุงสวัสดิการของบริษัทให้ดีขึ้น รวมทั้งการปรับปรุงกระบวนการผลิต /บริการให้ได้รับมาตรฐาน เพื่อเป็นการดึงดูดให้แรงงานมาทำงานในธุรกิจของตนและป้องกันการขาดแคลนแรงงาน นอกจากนี้ผู้ประกอบการเตรียมพร้อมที่จะมีการฝึกอบรมพนักงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและพร้อมที่จะปรับค่าจ้างแรงงานให้สูงขึ้น เพื่อแข่งขันการจ้างงานกับผู้ประกอบการรายอื่นๆ ขณะที่ผู้ประกอบการบางรายวางแผนที่จะปรับลดการใช้แรงงานในการประกอบธุรกิจและใช้แรงงานให้มากขึ้น

อย่างไรก็ดี ในปัจจุบัน ธุรกิจ SMEs ในเขตจังหวัดชายแดนไทย -ลาว และไทย -พม่า ส่วนใหญ่มีการจ้างแรงงาน ต่างชาติในลักษณะแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled labor) อยู่แล้ว นอกจากนี้การ

เปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานของประชาคมอาเซียนน่าจะกระทบต่อธุรกิจที่มีการจ้างงานทักษะ (Skilled labor) ในสาขาวิชาชีพมากกว่า ซึ่งปัจจุบันธุรกิจ SMEs ของไทยที่มีชายแดนติดกับพม่า และลาว ไม่ได้จ้างแรงงานในสาขาวิชาชีพในการดำเนินธุรกิจ ดังนั้น ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่จึงไม่ค่อยตระหนักถึงผลกระทบและการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากนัก